

Samenwerking UvA-HvA vergt geen gezamenlijk bestuur meer

Op verschillende plaatsen binnen de UvA en de HvA is in de afgelopen jaren goede samenwerking op het gebied van onderwijs en onderzoek tot stand gekomen, maar de personele unie op bestuurlijk niveau heeft daar weinig aan bijgedragen. Dat concluderen de bureaus Berenschot en Deloitte in hun op 8 september verschenen onderzoeksrapporten over de bestuurlijke samenwerking tussen de UvA en de HvA en over de organisatie van de ondersteunende diensten. Met deze evaluatie heeft het College van Bestuur de voorkeur voor splitsing in twee aparte besturen voor UvA en HvA, zo mogelijk vanaf 1 januari 2017.

Ten aanzien van de ondersteunende diensten concluderen de onderzoekers dat de kwaliteit van de dienstverlening door de samenwerking is vergroot, maar dat daarnaast nog geen substantiële efficiencyvoordelen zijn gerealiseerd. In de komende maanden wordt besproken hoe de ondersteuning in de toekomst het beste georganiseerd kan worden. Het College van Bestuur vindt dat de diensten volledig onderdeel van de hogeronderwijsgemeenschap moeten blijven. Privatisering is daarom niet aan de orde.

Besluitvorming over de toekomstige inrichting van het bestuur en de ondersteunende diensten wordt eind 2016 verwacht.

Beide rapporten worden bij dit bericht openbaar gemaakt en zijn [hier](#) te vinden.

De evaluatie

Voor het evaluatieonderzoek is gesproken met medewerkers en studenten, is via surveys en/of interviews informatie opgehaald bij decanen, lectoren, hoogleraren, onderwijsdirecteuren, dienstdirecteuren, afdelingshoofden en anderen die betrokken waren bij de samenwerking, en zijn veel documenten uit de afgelopen jaren bestudeerd. Daarnaast is een analyse gemaakt van de doorstroom van studenten op basis van data (o.a. CBS-gegevens).

De verrichte evaluaties vloeien voort uit de afspraak uit mei 2016 van het toenmalige College met de Raden van Toezicht om de samenwerking te evalueren. De opdrachten zijn begeleid door een commissie bestaande uit de collegevoorzitter (Geert ten Dam), een directeur van een gemeenschappelijke dienst (Chris Schut), een decaan van de UvA (Han van Dissel) en een decaan van de HvA (Jean Tillie), en vier leden uit de centrale medezeggenschap (Naomi Appelman, Pieter Claeys, Menno Oldenhof en Breannán Ó Nualláin). Met de afronding van de onderzoeken is de begeleiding door de commissie volbracht.

Conclusies

Het onderzoek van Berenschot concludeert dat de bestuurlijke samenwerking niet de meerwaarde heeft opgeleverd die er bij aanvang van werd verwacht. Er lagen in het begin van deze eeuw vergezichten – een fusie van beide instellingen, eenvoudige mogelijkheden voor studenten om te switchen – maar die werden slechts voor een deel gerealiseerd. Dat kwam onder andere doordat de maatschappelijke context veranderde en doordat verandering van wet- en regelgeving – tegen de verwachting in – niet doorging. Door bestuurders en toezichhouders is onvoldoende koersvast gereageerd op dergelijke veranderende omstandigheden, concluderen de onderzoekers. In het rapport worden diverse goede voorbeelden van samenwerking tussen UvA en HvA in het onderwijs en onderzoek genoemd, maar deze zouden mogelijk ook zonder de gekozen bestuurlijke samenwerking tot stand zijn gekomen. Ten aanzien van de ondersteunende diensten concluderen de onderzoekers dat de kwaliteit van de dienstverlening is vergroot door de samenwerking, maar dat vooralsnog geen substantiële efficiencyvoordelen zijn gerealiseerd.

Reactie College van Bestuur

Beide rapporten geven een heldere richting aan en geven opties en aandachtspunten voor de verdere uitwerking. Deze willen wij in de komende periode zorgvuldig bespreken in de hogeschool- en de academische gemeenschap. De planning daarvan is te vinden in de bijlage bij deze reactie.

Op basis van de rapporten bekijken wij de toekomstige samenwerking vanuit het volgende perspectief.

A. Uitgangspunt

Het is de taak van het bestuur en de ondersteunende diensten van de HvA en de UvA om het onderwijs en onderzoek te stimuleren en te faciliteren. In kennisinstellingen zijn professionals leidend en komen samenwerkingsverbanden tot stand op basis van inhoudelijke meerwaarde. Hiermee is de governance een afgeleide van het primaire proces en is samenwerking vooral mogelijk waar de meerwaarde daarvan wordt herkend door de betrokken professionals.

B. Samenwerking in onderwijs en onderzoek

In de afgelopen jaren zijn er vele samenwerkingsverbanden ontstaan tussen UvA en HvA. De samenwerkingen in de verpleegkunde en paramedische opleidingen bijvoorbeeld, de pabo en lerarenopleidingen, de informatica, de toegepaste psychologie of de opleidingen voor de publieke sector op het gebied van het recht. Maar ook de samenwerking tussen academisch en praktijkgericht onderzoek, mede gestimuleerd door dubbelaanstellingen over en weer. Dergelijke samenwerking komt meestal tot stand op initiatief van studenten en medewerkers, en is – zo blijkt ook uit het huidige onderzoek – van aantoonbare meerwaarde voor onderwijs en onderzoek. Daarom blijven die verbanden zeker bestaan in de toekomst, ongeacht de wijze waarop bestuur en ondersteuning georganiseerd zijn.

Het aantal studenten dat switcht tussen wo en hbo is beperkt. Toch blijft het oorspronkelijke doel van vereenvoudiging van zulke bewegingen overeind. De borging van de toegang tot de universitaire masters vanuit doorstroomminoren, academische routes en 3-jarig hbo voor vwo'ers vereist ook in de toekomst gezamenlijke afspraken, in het bijzonder op faculteits- en opleidingsniveau.

Beide instellingen willen elkaar in Amsterdam en in de regio blijven vinden en aanvullen vanuit hun professionele respectievelijk academische profilering. Het profiel van HvA en UvA is complementair en niet concurrerend – het ideële uitgangspunt voor de oorspronkelijke samenwerking staat daarmee nog onverminderd overeind.

C. Gezamenlijke ondersteuning en dienstverlening

Een positief resultaat van de samenwerkende diensten is dat de kwaliteit van de dienstverlening is verbeterd. Uitgangspunt is dat die winst behouden moet blijven. De manier waarop dat in de toekomst gebeurt, wordt in de komende periode besproken door de betrokken diensten en met medewerkers en studenten uit de academische en hogeschoolgemeenschap.

Berenschot en Deloitte noemen verschillende opties en aandachtspunten voor samenwerking op het terrein van de ondersteuning en dienstverlening. Een van de mogelijkheden is om (delen van) de dienstverlening die zeer dicht bij het primaire proces staan, nadrukkelijker op campusniveau te organiseren. We denken hierbij dan met name aan front offices waar nabijheid tot student (onderwijsbalie), medewerker of gebouw belangrijk is.

D. Governance

De personele unie van het bestuur van de HvA en de UvA heeft in de ogen van de onderzoekers onvoldoende toegevoegde waarde. Het College van Bestuur deelt deze analyse. De destijds gekozen governancestructuur past niet meer in de huidige tijd waarin de (nationale en internationale) omgeving vraagt om krachtige instellingen die vanuit een eigen profiel en identiteit de samenwerking opzoeken. Het College heeft er daarom de voorkeur voor dat UvA en de HvA ieder een eigen College van Bestuur hebben, zo mogelijk vanaf 1 januari 2017.

Vervolg

Het College wil in september en oktober in gesprek gaan met medewerkers en studenten uit beide instellingen en met de medezeggenschapsorganen. Doel van die gesprekken is ten eerste onderzoeken of de lijn die het CvB voor ogen heeft, gedeeld wordt en ten tweede in kaart brengen over welke zaken besluiten genomen moeten worden om de opgebouwde samenwerking tussen HvA en UvA ook na een eventuele beëindiging van de personele unie te behouden en te versterken.

Het gesprek met bestaande overleggremia wordt zo veel mogelijk gevoerd in reguliere bijeenkomsten. Daarnaast komen er in de eerste week van oktober twee bijeenkomsten waarvoor alle medewerkers en studenten worden uitgenodigd om in gesprek te gaan met het CvB.

Het voorgenomen besluit neemt het College uiterlijk eind oktober om de vereiste tijd te hebben voor de formele behandeling door de medezeggenschap en door de Raden van Toezicht.

De planning voor dit traject staat in de bijlage bij deze reactie.

Amsterdam, 8 september 2016

College van Bestuur UvA-HvA

Geert ten Dam
Huib de Jong
Karen Maex
Hans Amman
Nico Moolenaar

Bijlage: Voorgenomen planning vervolgtraject september-december 2016

<i>September</i>	<ul style="list-style-type: none">• 8 september: Rapporten openbaar en aangeboden aan de Raden van Toezicht, decanen, medezeggenschapsorganen en de gehele gemeenschap van de instellingen.
<i>Oktober</i>	<ul style="list-style-type: none">• Bespreking in brede set van medezeggenschapsorganen en bestuurlijke overlegstructuren.• Nader overleg met directeuren van de diensten en overige betrokkenen.• 3 en 4 oktober: Algemeen toegankelijke bijeenkomsten.• 6 oktober: Bespreking van de rapporten en kiezen van uitwerkingsrichtingen in gezamenlijke vergadering van decanen UvA, decanen HvA en College van Bestuur.• Eind oktober: Op basis van de input en reacties, formuleert het College voorgenomen besluit en biedt dat aan voor behandeling aan de GV (UvA) en CMR (HvA), die daarna een reactietermijn hebben tot tweede week december.• Bespreking van het voorgenomen CvB-besluit in de reguliere vergaderingen met UvA- en HvA-decanen en met de Raden van Toezicht.
<i>November</i>	<ul style="list-style-type: none">• Behandeling in medezeggenschap met ruimte voor nader overleg.• Uitwerking van benodigde uitvoeringsbesluiten, waaronder mogelijk toekomstscenario's per gemeenschappelijke dienst.
<i>December</i>	<ul style="list-style-type: none">• 15 december: Finale besluitvorming door College.• 22 december: Voorlegging om benodigde goedkeuring(en) van de Raden van Toezicht op het Collegebesluit.• Inrichting van het implementatietraject vastleggen en voorbereiden.
